

Megjelenik hetenként kétszer szerdán és szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely (Vármegyeház udvar)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 2 pengő
Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.
Nyilttér
soronként 16 fillér

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám

FŐSZERKESZTŐ:
Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám

A Magyar-Csehszlovák határmenti albizottság jelentése a Határvidéki Országgyűlési Képviselői Értekezlethez

Választókerületünk országgyűlési képviselője: dr. Görgey István, híven ahhoz a programjához, melyet a választási kampány alkalmával a választó közönség előtt kifejtett, a parlamentben és azon kívül is nagy súlyt helyez kerülete érdekeinek szolgálatára s az egységes pártban elfoglalt tekintélyes pozícióját abban az irányban is igyekszik érvényesíteni, amely a határszélen fekvő választókerülete általános érdekeivel kapcsolatos. Mint a legfontosabb tárcák bizottságainak a külügyi és kereskedelmi bizottságoknak előadója kellő sulyal képviselheti is ezeket az érdekeket és állandóan ébren tarthatja azt a figyelmet, melyet a kormányhatóságoktól a nehéz és rendkívül súlyos helyzetben selylő határszéli vidékek érdekei megkövetelnek.

A határvidékek súlyos helyzete készítette országgyűlési képviselőnket egy olyan akcióra, melyért nemcsak kerülete, hanem a csonka ország többi határszéli vidékei is a leghálásabb elismeréssel lehetnek iránta.

Kezdeményezésére a határok mentén fekvő kerületek országgyűlési képviselői Határvidéki Országgyűlési Képviselői Értekezletet alakítottak, melynek hivatása parlamentben és parlamenten kívül a határvidékek különleges érdekeinek szolgálata, megvilágítása ezek helyzetének s hivatása rámutatni ezzel kapcsolatosan a parlament és a kormányhatóságok előtt azokra a módoszatokra, amelyek alkalmasak arra, hogy a határvidékek lakosságának helyzetén könnyítsenek. De hivatása továbbmenőleg az Értekezletnek az is, hogy a helyzet javítására szolgáló eszközök fogamatba vételét és a módoszatok keresztülvitelét a legerélyesebben szorgalmazza s ezekre nézve az országgyűléshez és a kormányhatóság elé indítványokat terjesszen.

Az Értekezlet, az országga-

tárok államok közötti megosztása szerint albizottságokat alakított, melyek a határvidékeken szerzett tapasztalataik alapján kidolgozott jelentéseiket, javaslataikat a fenti értekezésben való eljárás végett az Értekezlet elé terjesztik.

Dr. Görgey István figyelméből abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a Magyar-Csehszlovák határmenti albizottság jelentését, a mint az itt következik, egész terjedelmében közölhetjük.

A jelenlegi országhatár magyar-csehszlovák szakaszának mentén fekvő területek gazdasági és kulturális helyzetét, valamint ezen vidék lakosságának nyomasztó életkörülményeit ismertető jelentésünket a következőkben vagyunk bátrak a mélyen tisztelt Értekezlet elé terjeszteni.

Ezen határvidék lakosságának ugy gazdasági, mint kulturális helyzetében a gyengülésnek, a romlásnak kétségtelen tünetei állapíthatók meg és ezen tünetek okai, mint eredendő forrásra, három körülményre vezethetők vissza és pedig:

1. a határvidék kedvezőtlen természeti alakulatára,
2. a jelenlegi helyzeti hátrányokra,
3. a közterhek aránytalan nagyságára.

I. Talajalakulat.

A határvidék kedvezőtlen természeti alakulata abban jelentkezik, hogy ezen vidék nagy része nehéz műveletű, bizonytalan és gyenge termőképességű talaj és pedig a Tiszaujlaktól Záhonyig terület mélyenfekvő, víz át nem eresztő kemény agyag, a Hernádtól az Ipolyig vonuló részlet ellenben dombos jellegű, vízmosásos, sovány, laza talaj. A mélyenfekvő részek igen sokat szenvednek a belvizektől, mert a belvizvédelmi művek befejezetlenek a háborus évek alatt elhanyagoltattak s a kész tervek a megszállt területen maradván a munkálatok fogamatossítása is lehetetlenné vált.

A belvizmentesítési művek be nem fejeztetvén, ezen vidéket minden tavasszal ellepik a belvizek, az őszi vetések kipszultnak, a

tavaszi vetés munkálatai elkésve kezdhetők meg, amikor a vetések erőteljes kifejlődésének ideje már elmúlt.

E helyen reá kell mutatnunk az északkeleti részekben a múlt év nyarán fogatosított talajvizsgálatoknak azon megállapítására is, melyek szerint ezen vidék talajában valamely romlási folyamat észlelhető, ami a termelőképességet hátrányosan befolyásolja és amelynek természetét a tudományos szakszerűséggel megejtendő talajvizsgálat lesz hivatva megállapítani.

Tényleg, ezen számos természeti hátrányok összehatásának eredményeként az északkeleti határvidék termése most már cca 10 év óta annyira inséges, hogy alakosság saját szükségletét sem fedezi és a gazdaközönség évek óta már a vetőmagot is a földművelési kormány vetőmag-kölcsönsegélyének igénybevételével kénytelen fedezni.

A Hernádtól az Ipolyig terjedő területek nehéz művelhetőségét azok dombos jellege okozza. Termőképességük gyenge, holdanként átlag 3 q-ra tehető és az aszálykárakra igen hajlamos természetű, trágyaéhes talaj, melyen a mai szántó-vető gazdálkodás helyett a gyümölcsstermelés és állattenyésztés meghonosítása lenne indokolt.

II. Helyzeti hátrányok.

Az új országhatár, a határmenti területeket elvágtá eddigi, egy évezred gazdasági fejlődése folyamán kialakult gazdasági kapcsolataitól, a városi értékesítő és beszerző piacoktól

Ezen vidék mezőgazdasággal foglalkozó lakossága természetmennyeit tudvalevőleg nem az ország belseje, nem Budapest felé szállította a múltban, hanem a jelenlegi országhatár tulsó oldalán fekvő Beregszász, Munkács, Ungvár, Kassa, Eperjes, Igló, Lőcse, Rimaszombat, Losonc stb. városokban értékesítette, vagy a sátoraljaujhely-királyházi, illetve a bánréve-füleki vasutvonalak állomásaira szállította. Sőt ezen városok közül azok, amelyek a mai határtól egy nap alatt megjárható távolságban fekszenek, voltak a mai határmenti terület mezőgazdaságának napi piagai és vásárhelyei is.

A burgonyát, káposztát, hizott sertést, baromfi és tejgazdasági termékeket és egyéb élelmezési természetmennyeket szállító szekerek

hosszu sora vonult a hetivásárok napjain ezen városok felé. Ugyanott szerezte be a falusi lakosság mindjárt ipari, ruházkodási stb. szükségleteit és ezen városok országos vásárain bonyolódott le a határmenti mezőgazdaság állatforgalma is.

Ennek folytán ezen városok felé fejlődött a vidék közuti és vasuti rendszere, amelyek lehetővé tették, hogy a korán reggel utrakelt gazda napnyugtára már dolga végezten térhetett meg falujába.

Az országhatár mai megállapítása folytán fenti városi piacainkat és vasutvonalainkat elvesztettük. Mezőgazdasági termékeinkkel tehát az ország belseje felé kellene kiutást és piacot keresnünk. Ugyde ezen irányban utaink nincsenek s a megmaradt legközelebbi városokba is sokszor csak kiépítetlen, járhatatlan utakon és vicinális vasutak lassu és drága igénybevétele után lehet eljutni. Megszűnt tehát a belterjes gazdálkodás termékeinek közvetlen értékesítési lehetősége s e vidék mezőgazdasága napról-napra sülyed vissza a külterjes gazdálkodás mélyebb és mélyebb színvonalára.

Ezen helyzeti hátránynak kulturális terhei is súlyosan érzetik hatásukat. A fentemlített városokkal elvesztek ugyanis a kulturális szükségletek ellátásának forrásai is.

Ezen városokban, a mi hozzájárulásainkból is létesült kulturális intézmények, iskolák, kórházak ma elérhetetlennek reánk nézve. Holott pl. a lőcsei, iglói, kassai és losonci gimnáziumok a határmenti lakosság művelődésében nemzedékeken át elsőrangú hivatást töltöttek be. A nagy áldozattal létesített közkörházak a vidék egészségügyi kulturáját fejlesztették és szolgálták örvendetes módon.

Ezzel szemben ma az a helyzet, hogy egy gyógyszerár elérése végett is 20-30 km. utakat kell tennünk, a járhatatlan utak az orvosok látogatását teszik lehetetlenné, holott a régi körorvos 5-10 km-nyire jól épített közuton elérhető volna.

A közlekedés nehézségeit jelentékeny arányban súlyosítja a posta és távirida közlekedés hiányossága, amely körülmény a falusi lakoságnak ugy gazdasági, mint kulturális érdekeit súlyosan károsítja és a falu fejlődésének igen nehéz akadályát képezi.

Egyes szám ára 10 fillér

E téren ki kell jellentenünk, hogy a magyar kir. posta szervezet működéséről a vasutvonalak végállomásáig a legnagyobb elismeréssel kell meg emlékeznünk. Annál inkább jogosult keserűséget vált ki a faluk lakosságánál a falusi postaszolgálat ellátása, amelynek folyamánként a vasutállomásoktól 20 — 25 km.-re fekvő falvak és Budapest között egy levél vagy postacsomag szállítása 3—4 napot vesz igénybe, a csomagok szétszaggatva érkeznek és azok után a címzett még külön km. távolság szerinti pótdíj, fizetésére köteleztetik.

A vasutak szolgáltatása terén több panasz hallható.

Igy kifogásoltatik a vicinális vasutak magasabb díjszabása, a menetek lassúsága és azon körülmény, hogy egyes vasutak naponként váltakozva közlekednek.

Mindezen közlekedési hátrányok a kereskedelem fejlődését is igen akadályozzák, mivel a kereskedők vidékünket elkerülik és a helyi szatócs-szerű közvetítésre vagyunk utalva. Gabonatermésünkért állandóan a budapesti árnál 100—120 ezer K-val kisebb árat kapunk, holott a vasuti szállítás csak cca 60.000 K-át tesz ki métermázsánként.

A helyzeti hátrányoknak egy igen súlyos következménye jelentkezik abban, hogy a határmenti birtokok telekkönyvei nagyrészen megszállt területen lévén, a birtokosság nem tud jelzálogos kölcsönöket felvenni és az inséges termékek folytán elkerülhetlenné vált kölcsönöket kénytelen 20—25 %-os kamatteher mellett is igénybevenni.

A helyzeti hátrányok ismertetésénél reá kell végül mutatnunk a határforgalom terén jelentkező sérelmekre.

A határforgalom lehetővé tételére tudvalevőleg a m. kir. kormány bizonyos szabályzatot léptetett életbe, amelynek a rendeletben kimondott célját, a határmenti lakosság gazdálkodásának lehetővé tételére, illetve megkönnyítése képezi.

Sajnosan kell azonban megállapítanunk, hogy ezen határforgalmi rendeletnek jótékony szelleme a gyakorlatban alig érvényesül és a végrehajtás gyakorlata, a határmenti lakosság körében a legmélyebb elkeseredés és leggyakoribb sérelmek kuforrásává vált

Igy a lakosságnak igen sok idővesztést és fáradságot okoz a határátlépési, állatthajtási és legeltetési igazolványoknak pusztá beszerzése is.

A vámton történő átkelés a hétköznapi gazdasági élet követelményeinek merev mellőzésével, a legridegebb „hivatalos óra” bürokratizmusmal kezeltek.

Betetőzi a gyakorlatnak elkésztető hatásait, a vámvizsgálatnak, illetve a vámügyi ellenőrzésnek a törvény rendelkezéseivel is ellenkező kiméletlensége.

Ezen helyzet jellemzését csak azon esetekre utalunk, amikor a vámörtség és pénzügyörtség, sőt a csendörtség is a vámton már átkelt, a magyar területen haladó polgárokat, újabb vizsgálat kényszerének veti alá, a szekéren hozott áruk — tűzifa, téglák stb. — lerakására kényszeríti, a lakásokban házkutatást tart és a szekéren lévők vagy a szövőszéken kifizetett áruknak hol-vásárlását igazoló számlákat követel és ilyen hiányában kihágási eljárásokat indít, elkoboz és bírságot.

A kishatárforgalmi vámkezelés tekintetében bátrak vagyunk azon véleményünknek kifejezést adni, hogy a vám kezelésének kevésbé szigorú, de az államérdek megvédését biztosító méltányosabb eljárás mellett elmaradó vámbevételek összege bizonyára bevesebb károsodást hárítana az államkincstárra, mint amennyi kárt a mai eljárás a lakosságnak okoz, — eltekintve az elégedetlenség és elkeseredés okozta erkölcsi károsodás politikai és társadalmikárától.

A vámton hiánya igen érezhető hátrány és igen sok idővesztést okoz.

Ennek káros hatása a határmenti kereskedelemben is súlyosan érezhető azáltal, hogy bevásárlásainál nem veheti igénybe a közvetlenül elérhető régi városi beszerzési forrásait, hanem a költséges, távoli budapesti, másodkézi vagy harmadkézi beszerzésekre van utalva.

Nem tartozik ugyan közvetlen érdekkörökbe a határ tulsó oldalán lakó gazdátársaink sérelmeinek orvoslása, nem kerülhetjük el azonban, hogy az olyan rendelkezések káros hatásaira is reá ne mutassunk, amikor ezen gazdák az elköveteltek, hogy a határon innen, magyar területen fekvő birtokaik megmunkálásánál, úgy a magyar területre lépéskor, mint hazamennetel előtt is, a vámörstön vagy a vámbemondó állomásokon jelentkezzenek. Holott pedig ezen állomások az illető határmenti parcelláktól több kilométer távolságban is elfeksznek.

A határmenti városokba napszám munkára bejáró falusi lakosságot a határátlépési korlátozás annyiban sérti, hogy ezen munkások hétfőtől-szombatig szoktak a városokban tartózkodni, amit pedig lehetőtlenné tesz az átlépési igazolványoknak rövid háromnapos érvényessége.

A határátlépéssel kapcsolatban meg kell emlékeznünk végül a határvidék közbiztonságáról is. A mindinkább ismétlődő állatlopások megakadályozását és a tolvajok üldözését teljesen lehetlenné teszi a határok illegitim átlépésének könnyű lehetősége. Miért is felette kívánatos volna egy olyan államközi megállapodás, amelynek alapján a csendörstönnek lehetővé tételnek, hogy a felvett nyomot a

szomszédos állam területén is — követhesse és az átmenekült bűnösöket üldözhesse.

III. Közterhek.

Határvidékünknek közterhei az az ország belsejében, jó közlekedési viszonyok között és városok közelében fekvő gazdaságok közterheihez képest szintén aránytalanul magasak.

Amint megállapítottuk, határvidékünk nagy részének talaja hálátlan, nehéz művelhető, gyenge és bizonytalan termőképességű terület. Sem a talajnak ezen sajátossága, sem pedig az értékesítési lehetőségek megromlása azonban az újabb adónemek, a jövedelem — vagyoni-és kereseti adó kivetésénél teljességgel nem vették tekintetbe és ezen adó kivetésének alapjául a kataszteri tiszta jövedelem vétett, amely eljárás a határmenti mezőgazdaságnak felette súlyos károsítását és végzetessé válható veszedelmét képezi.

Az adóztatásnak ezen rendszere ellen a legsürgősebben és legnagyobb nyomatékkal óvást kell emelnünk. Ezen súlyos tévedésre sürgősen fel kell hívunk a pénzügyi kormányzat figyelmét és a legsürgősebben biztosítanunk kell a méltányos, a tényleges jövedelmezőséghez alkalmazkodó adóztatási rendszer bevezetését.

Nem lehet e mellett arról sem megfeledkeznünk, hogy a közterhek összegét nem jelentéktelen mértékben növelik a határmenti helyzetnek különleges teherviselési kötelezettségei is, mint pl. a határforgalom igénybevételére utaltaknak az igazolványok által okozott állandó költségei, utépitési hozzájárulások, a belviz mentesítés fokozott költségei, a drágább vasuti- és postatarifák, az állatvizsgálatoknak költségei és más olyan természetű kiadások, amelyekről az ország belsejében lakó gazdaközönségnek sejtelve sincs.

Megállapíthatónak véljük ezen körülmények alapján azon tény, hogy területünk megromlott jövedelmezősége következtében a határvidék lakossága teljességgel nem bírja el a — bár teljes mértékben óhajtott — kulturbefektetéseknek, mint községháza, kórház, orvoslaka, iskola, utépités stb. terheit, hogy a helyzeti és természeti hátrányoknak kivédése és megszüntetése a lakosság teljesítő képességét meghaladja és hogy ezen határmenti területeknek a végromlásból leendő megmentése sürgős állami feladatot képez.

A fentebb megállapított hátrányos állapotok és hiányokkal szemben a következő teendők jelölhetők meg, mint olyanok, amelyekből az orvoslás elérése remélhető:

1. A telekkönyvek megszerzése.
2. A telekkönyvek megszerzéséig is valamely hitelközpontra felhatalmazása olcsó kamatozású hitelnyújtásra.

3. A határforgalmi rendszabályoknak a gyakorlati élethez leendő alkalmazása:

- a) a határátkelés gyorsítása;
- b) az átkelési, közlekedési időtartam meghosszabbítása, a vízumkényszer megszüntetése;
- c) a vámton szaporítása;
- d) a 10 km. határmenti zónán belül fekvő kettős gazdaságok számára a gazdasági szükségletek által megkívánt termény- és állatforgalom szabadsága a helyi hatóságok igazolványai alapján;
- e) az átszelt községi határok és az átszelt birtokok területén belül teljes mozgási szabadság a birtokosok, cselédség, munkások, igás- és legelőállatok számára, külön igazolványok nélkül;
- f) a saját szükségleti iparcikkek vámmentes kihozatalának engedélyezése a vámton és a vámhivatalnál leendő bejelentés mellett;

g) a határátlépési igazolványok időtartamának meghosszabbítása 3 óra, állandó átkelési joggal;

h) a vámörstönök és vámhátorsági kirendeltségek részére lefoglalva tartott lakások és középületek kiürítése és visszaadása a tulajdonosoknak.

4. A jövedelem-, vagyoni- és általános kereseti adók alapjának megállapítási rendszerénél a kataszteri tiszta jövedelem mellőzése és a tényleges jövedelmezőség alapulvétele.

5. A kataszteri osztályosok revíziója iránti kérelmek sürgős elintézése.

6. Időlegesen megszállva volt területeken pénzlebélyegzés folytán fennálló követelések rendezése.

7. Legelőre hajtási engedélyek időtartamának meghosszabbítása egy évre.

8. Legelőjavítási segélyek engedélyezése.

9. A belvizmentesítési művek befejezése és azok állandó fenntartása, az idegen államhatalom területén maradt azon berendezések és művek használati jogának biztosításával, amelyek eredetileg is a jelenlegi magyar területi érdekeltség által leendő használat rendeltetésével is létesítettek.

10. Államsegély engedélyezése tagosítások esetére.

11. Fokozott arányú segélyek, iskolák, óvodák építéséhez és létesítéséhez.

12. Fokozott arányú segélyek orvosi lakások, járványkórházak építéséhez.

13. Fokozott arányú segélyek a belterületek vízmentesítéséhez.

14. Fokozott arányú segélyek községházák és jegyzői lakások építéséhez.

15. Gyógytárak engedélyezése és a körörorvosoknak kézi gyógytárral való ellátása.

16. A vasuti és postajáratok javítása és gyorsítása.

17. A vasuti díjszabások egy-egyesítése a vicinális vonalakra is és a határmenti állomások kibővítése.

18. Állami utak, vasutak és gazdasági vasutak építése, autóbusszjáratok berendezése.

19. Vásárok és új vásárhelyek engedélyezése.

20. Határmenti kölcsönös közbiztonsági szolgálat gyorsításának államközi biztosítása.

Mivel pedig ezen teendők egy-némelyikének megoldása államközi megoldást feltételez, kérnünk kell az idevonatkozó tárgyalásoknak mielőbbi felvételét.

Fent megállapított szükségletek közül az 1—5 és 11—15 alá foglaltakat bátorodunk mint olyanokat megjelölni, amelyeknek sürgős — a rendes hivatalos ügymenetet megelőző teljesítése — a lakosságnak életbevágó érdekét képezi.

Javasoljuk, hogy a Határvidéki Értekezlet kérje fel a magyar királyi kormányt, hogy nyújtson alkalmat arra, hogy a határvidék ezen súlyos helyzete közvetlen tanulmányozására az egyes határmenti albizottságok az eladókön kívül 3—3 tagot kiküldjenek és végül, hogy a határmenti helyzet állandó figyelemmel kísérése végett a Határmenti Értekezlet, illetve annak albizottságainak állandó jellegre kimondassék.

Fagyos szentek

Fagykarak a Tokajhegylán

Főispánunk nyilatkozata

Már napokkal ezelőtt jelezte a Meteorológiai Intézet, hogy Izland felől erős depresszió indult meg délkeleti irányban, amely előre láthatólag betör Közép-Európa területére is s így a legrosszabbra lehetünk elkészülve.

A népbabona, amely fagyos szenteknek nevezi a három katonát: Pongrácot, Szervácot, Bonifácot — ezuttal nem csalódott: május 12-ike, Pongrác napja, párját ritkító fagyot hozott Európára s így Magyarországra is.

A hőmérő mindenhol alászállott a fagypontra alá, itt ott 3-at is mutatott.

A fagy itt-ott a rozsbán is okozott kárt; lepörkölte a korai burgonyát, a babot, a korai kerti veteményeket; a gyümölcsök közt főleg a barack és dióban okozott nagyobb károkat.

A legtöbb kárt a szőlősgazdák okozta.

Riasztó hírek érkeznek a szőlőkben okozta fagykárokról az egész országból. Valószínű, hogy a riasztó hírek enyhülni fognak, az azonban már ma megállapítható, hogy az ország várható borterme 50—60 százalékgig elveszett.

Tokajhegylánkat ugyancsak nem kerülte el a vész.

A károk nagysága — a Vármegyei Gazdasági Egyesülethez

eddig beérkezett hírek szerint — nagyon változó.

Egyes — kivételes — helyeken a kár nem nagyobb 25—30 százaléknál. Más helyeken, főleg a magasabb fekvésű szőlőkben 40—50 százalékos kár mutatkozik, ellenben a kisebb emelkedésű dombokon és az aljakban a kár 80—90 százalékot teszi ki, úgy, hogy a Tokajhegylán kára általában a mutatkozott termés 50 százaléka bizvást tehető.

Az eddig beérkezett értesülések szerint a legnagyobb kár Tállyán, Madon, Tolcsván és Sátoraljauhelyben mutatkozik, legkisebb kár a bodrogsadányi, bodrogolási és sárospataki szőlőkben: 30 százalék.

Érdekes megfigyelést tettünk a mezőzombori szőlőhegyen, ahol a kár átlagban 40 százalék. Két nagyobb urasági szőlő még kapálatlan; rém nagy benne a gyom: mindkét szőlő teljesen, 90 százalékgig lefagyott. Ugyanitt az említett szőlők szomszédságában látunk őszkor mélyen megkapált: így teljesen tiszta szőlőt, ebben a kár, az aljtól eltekintve, nem több 10—15 százaléknál.

Ma — 14-én — az alsó hegyaljáról újból deret jelentenek. Okozott-e ez újabb dér károkat, arról ezidő szerint tudomásunk még nincs.

A tokajhegylán szőlőbirtokosság — egy jobb termés és jobb borárak reményében — dicséretes buzgalommal kezdett hozzá a múlt év őszén s e tavaszon a szőlők munkáltatásához: a szó szoros értelmében utolsó ingét adta oda, hogy a szőlő munkáltatására pénzt teremtsen elő. De megsegíteni, kenyérhez juttatni kívánta a nélkülözhető szőlőmunkásságot is. Ma reményvesztetten, kétségbeesetten néz a jövő elébe. A munkásság eddig is tömegesen jelentkezett utlevélért s vándorolt ki Kanadába: a fagy a kivándorlást csak fokozni fogja.

Az Abauj-Torna vármegyében hivatalos körútján levő Széll József főispánunk a Tokaj Hegylán szőlőterületeit ért károkról távbeszélőn részletes jelentést tettetett magának. Értesülve a kár nagyságáról, főispánunk a következő nyilatkozatot tette:

— Meg vagyok győződve, hogy ez a csapás a Tokaj-Hegylán különben is nehéz helyzetét még súlyosabbá teszi és a magam részéről ennek a helyzetnek belátásával mindent el fogok követni az illetékes kormánytényezőknél a lehetőség határain belül való segítség iránt a szenvedett károsodások mértékének megállapításához a szükséges összeírások foganatosítását már is elrendeltem.

H I R E K

— **Értesítés.** Miskolc város törvényhatósági bizottsága abból az alkalomból, hogy a magyar nemzet nagy fia: gróf Tisza István arcképét a város közgyűlési terme számára megfestette, az arckép ünnepélyes leleplezésére, folyó évi május hó 24-én, kedden d. e. 11 órakor a miskolci városi székház nagytermében díszközgyűlést tart, melyre vármegyénk törvényhatósági bizottságának tagjait is meghívta. Felkérem a bizottsági tagokat, hogy ez ünnepélyen résztvenni, s megjelenésükről engem f. hó 17-ig értesíteni szíveskedjenek. *Bernáth Aladár, alispán.*

— **Halálozás.** Nemes Lajos kir. tanácsos, ny. kir. tanfelügyelő f. hó 11-én Tolcsván 87 éves korában meghalt. A megboldogult hosszú időn át volt Zemplénvármegye tanfelügyelője s mint a kar egyik díszes és tekintélye kiválóan hasznos, maradandó és értékes munkálkodást fejtett ki Zemplénvármegye tanügyeinek és kulturális életének felvirágoztatása körül. Csütörtök délután temették el általános mély részvétől kísérve utolsó nyugalóhelyére. Fia, Nemes Bertalan volt nemzetgyűlési képviselő és kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

— **Városi közgyűlés.** Sátoraljauhely város képviselőtestülete f. hó 18-án d. u. 4 órakor rendes közgyűlést tart.

— **Gőzfeckendőt és autót öntözött szerez be a város.** Dr. Orbán Kálmán polgármester legutóbbi fővárosi tartózkodását a Nemzetközi Vásár megtekintésére is felhasználta, ahol különösen a gőzfeckendők és az autók uccalocsolók iránt érdeklődött. Látogatást tett továbbá a fővárosi közbiztonsági igazgatóságban s a tüzoltóságnál megtekintve a fővárosnál használt gépeket. Tárgyalásai során olyan előnyös ajánlatokat kapott egy gőzfeckendő és autók uccaöntöző beszerzésére, hogy ezek megvételére legközelebb megteszi előterjesztését.

— **Öngyilkosságok.** Sárospataki lakásán forgópisztolyával mellbellette magát Csernánzky Jenő VI. gimnázista. Az előkelő, nemesi családból származó ifjú két napi szenvedés után a helybeli Erzsébet kórházban meghalt. — Bodnár Anna 30 éves dohánygyári munkásnő az árvtól megdagadt Ronyvába vetette magát. Holtestét a fűzések mellett dobta partra a víz. Tettének oka ismeretlen.

— **A Csillag-köz kiszélesítése.** Amint értesülünk, a város rövid időn belül megkezdí a Csillag köz kiszélesítését, melyre a szükséges terület *Waldott* Frigyes báró engedte át a városnak. A kutyaszoritónak is beillő, botrányos bűz és piszoktelep szabályozásával megfelelően a városrendezési és forgalmi szempontoknak széles ucca fogja az Andrássy utcát a Széchenyi-térrel összekötni.

— **Gépirói tanfolyam.** Özv. Szent-Györgyi Józsefné vármegyei iródatiszt Andrássy ucca 57. szám alatti lakásán, folyó évi június hó 1-én, egy hat hétre terjedő gépirói tanfolyamot nyit, melyen a tanulni kívánók igen mérsékelt tandíj mellett, leggyorsabb módszer szerint tökéletes gépirást sajátíthatnak el. Jelentkezni lehet minden délután 4—6-ig a lakásán.

SINGER
varrógépek
rég bevált jó minőségben
Kedvező
fizetési feltételek
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Sátoraljauhely
Bákóosi ucca 10

— **Étvágytalanságnál,** rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcsere-zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendbe hozza a gyomor és a belek működését, és megmozdítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorője megállapította, hogy a **Ferenc József** víz abszolút megbízható hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériában és fűszerüzletekben.

— **A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára R. T.,** mely a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete érdekkörébe tartozik, a napokban tartotta meg XX. évi rendes közgyűlését, melyen elhatározta, hogy az elmult üzletév részvényenként 10%-os osztalékot fizet, s az intézet nagyarányú fejlődésére való tekintettel az alapítókét 160.000 pengőről 84.000 drb. 10 pengő n. é. új részvény kibocsátásával 1.000.000 pengőre emeli fel, és módot nyújt a tisztviselő-társadalom tagjai részére, hogy a régi óhajuknak megfelelően jegyezthessenek a takarékpénztár új részvényeiből. Az Intézet eredménye szakszerű és szolid üzletvitelle, jövő fejlődési lehetőségei, valamint a részvények belső értéke és magas hozadéka azt a reményt nyújtják, hogy a Magyar Tisztviselők Takarékpénztára r. t. új kibocsátású részvényeinek jegyzése jó, biztos és gyümölcsöző tőke elhelyezést jelent. Részvények jegyezhető darabonként 11 pengő kibocsátási árfolyamon, kedvező részletfizetési feltételek mellett is a Magyar Tisztviselők Takarékpénztára r. t. központjában, Budapest, IX., Mester ucca 15/17.

BARTFA gyógyfürdő

Klimatikus gyógyhely. Verszegényeknek, női bajok ellen, idegeseknek, rheumásoknak és a légzőszervek hurutjainál a legkiválóbb orvosok által javalva.

Teljes napi penzió a főszezonban Kc 35.—

Csehszlovákia legelőcsőbb fürdőhelye. — Uj cseh-szlovák menetrend szerint elsőrangú vasúti összeköttetés és visszautazásnál itten 50% vasúti kedvezmény. Kérjen prospektust: **IGAZGATÓSÁG BARDIOVSKÉ KUPELE (Bartfa.)**

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás

Kötelességemnek tartom, hogy elismerésemnek és köszönetemnek adjak kifejezést a Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet mint Szövetkezetnek méltányos eljárásáért, melyet velem szemben tanusított, midőn a megboldogult nőm utáni biztosítási összeget az okmányok bemutatása után helybeli képviselője, a Zemplénmegyei Kereskedelmi-, Ipar-, Termény- és Hitelbank utján kezeimhez minden ellenvetés nélkül kifizette, dacára annak, hogy a biztosítási díjat nőm halálának bekövetkezése előtt több mint hét hónap óta nem fizettem.

Kötelességet teljesítek, amikor a fentnevezett intézetet biztosítók kötésére mindenkinek legjobban ajánlom.

Sátoraljauhely, 1927 május 11.

Bodnárosik János.

A vonatok érkezése és indulása Sátoraljaujhely állomáson

Érvényes 1927 május 15-től

É R K E Z I K				I N D U L					
Érkezés		A v o n a t		H o n n a n ?	Indulás		A v o n a t		H o v á ?
óra	perc	neme	száma		óra	perc	neme	száma	
0	18	vegyes	J 439	Sátoraljaujhely gyártelep	5	27	vegyes	J 430	Sátoraljaujhely gyártelep
5	55	gyors	405	"	6	35	gyors	405	Budapest
7	39	személy	420	Budapest	6	50	vegyes	437	Miskolc
9	51	"	432	Hatvan	8	05	"	J 432	Sátoraljaujhely gyártelep
10	13	vegyes	J 437	Sátoraljaujhely gyártelep	10	30	"	J 442	"
10	58	"	J 447	"	10	44	személy	411	Budapest
11	59	gyors	402	Budapest	12	04	gyors	402	Sátoraljaujhely gyártelep
12	58	vegyes	J 445	Sátoraljaujhely gyártelep	14	30	vegyes	433	Miskolc
16	03	személy	434	Miskolc	16	08	"	J 436	Sátoraljaujhely gyártelep
16	35	gyors	401	Sátoraljaujhely gyártelep	16	45	gyors	401	Budapest
19	38	vegyes	J 421	"	18	07	vegyes	J 438	Sátoraljaujhely gyártelep
20	02	személy	412	Budapest	20	20	személy	419	Budapest
22	43	gyors	406	"	23	13	gyors	406	Sátoraljaujhely gyártelep

Gőzeke bérszántást vállal

kétgéprendszerű Fowler garniturával

Csobjai Gyula gazdasága, Csobjaj, Szabolcs megye

A Földhitelbank pusztakarádi uradalmának felparcellázása folytán, mintegy **4000 hold földbirtok teljes felszerelése és egy hat személyes erős, üzemképes Benz-autó jutányos áron eladó.**
Értekezhetni Pusztakarádon.

Eladó

egy 4 szobás villa, fürdőszoba, verendával,

lent három helyiség, istálló, gyümölcsös kert, kőbánya, tennispálya és egy rész szőlő összesen 6 magyar hold.

Vétel után beköltözhető.

Ezen villa esetleg bérebevehető, lábadozó, üdülő betegeknek különösen megfelelő kitűnő levegőjénél és remek kilátásánál fogva. — Eladó továbbá egy két szobás ház, vétel után ez is beköltözhető. Mindkettő eset leg részletfizetésre is. — Érdeklődni lehet.

Bretz Gusztávnál
Saujhely, Fő ucca 20.

Budapesti szalámi és hentesárnyagár keres

vármegye székhelyén lakó

helyi képviselőt

aki csemegekereskedőknél és vendéglősöknél jó összeköttetésekkel bír

Ajánlatok

Schmolka szalámigyár Budapest
VII. Kazinczy ucca 44. küldendők.

HUTKAI JÓZSEF

faesztergályos

Sátoraljaujhely, Völgy ucca 6.
(Vámorségi laktanya mellett.)

ELVÁLLAL: Borostyán, tajték, elefántesont, szaru, kaucsuk, oelluloid, egonit, fiber, gumi, fa dísz és műesztergályos munkákat. Továbbá belső butorizati dísz tárgyakat és gyermekjátékárú készítését, ugy-szintén **kereskes guszolyok** ujon-nan készítését és javítását.

Az Első Sátoraljaujhelyi Hordógyár

DEUTSCH BLUM ÉS TÁRSAI

Hordóüzemében	Faárnyagárban	Fakereskedésében
mindenféle nagyságu hordók, szüretelő és pinceedények, zsiros- és csomagoló hordók	Mindennemű asztalos munka, butor, épület munka: ajtók, ablakok, berendezések	Faragott fa, rud, deszka, lécz, zsindely, cserép, pala, saját előállításu hajópadló, tüzifa

leggondosabb kivitelben és legelőnyösebben beszerezhetők.
Telefonszám: 2.

Mindennemű községi és körjegyzői nyomtatvány

könyvnyomdánkban beszerezhető

AMATŐRÖK fényképezőgépet havi részletfizetéssel vásárolhatnak:

9x12-es	Kamara Landschaft lencsével, victó zárral 1 kazettával	Ára 25 — Pengő, havi részlet 8 Pengő
9x12-es	Kamara Special Aplanat lencsével, varió zárral, 1 kazetta bőrhuzattal	" 46 — " havi részlet 16 "
9x12-es	Ica Maximár kettős kihuzattal, Extra Rapid Aplanat lencsével és 3 kazettával, Compaud zárral, bőrhuzattal	" 120 — " havi részlet 20 "
6x9-es	Kamara Special Aplanat lencsével, varió zárral, 3 kazettával, 1 kazetta tokkal	" 42-50 " havi részlet 10 "
6x9-es	Kodak tekeresfilmes gép, 2 tekeres film-mel, 1 albummal, 1 tub ragasztóval	" 32 — " havi részlet 10 "
6x9-es	Kodak tekeresfilmes gép	" 22 — " havi részlet 8 "

Amatőröknek árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök!
Imperial-, Hauff és Agfa lemezek és filmek! — Papirok!
Vegyszerek!

Szabó Pál könyv-, zenemű-, papir- és fényképészeti cikkek kereskedésében Sátoraljaujhely.